

**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
ДУНАЙСЬКИЙ ІНСТИТУТ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ
КАФЕДРА СУДНОВОДІННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТЕХНІЧНИХ
СИСТЕМ НА ВОДНОМУ ТРАНСПОРТІ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. завідувача кафедри
Ірина ТРОФИМЕНКО
Протокол № 1 від 02 20
2024 р.

Назва освітнього компоненту	Стандарти Міжнародної морської організації
Статус освітнього компоненту (обов'язковий, вибірковий)	Обов'язковий
Викладач	Шевченко Антон Петрович Старший викладач кафедри судноводіння та експлуатації технічних систем на водному транспорті
Профіль викладача	https://dfmrt.duit.edu.ua/about-the-institute/departments/department-of-navigation-and-operation-of-technical-systems-on-water-transport/
Контактна інформація для консультування	+380 63 130 83 88 https://zoom.us/j/2133775171?pwd=N3o5eWRQUExoR00xQ3VuZ0duZ2ZVZz09 Ідентифікатор конференції : 213 377 5171 Код доступу : 6vZaX8 shevchenko_ap@gsuite.duit.edu.ua Четвер 14 ³⁰ -16 ⁰⁰
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	27 Транспорт
Спеціальність	271 Морський та внутрішній водний транспорт

Спеціалізація	271.03 Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики
Офіційна назва освітньої програми	Експлуатація суднового електрообладнання і засобів автоматики
Обсяг освітнього компоненту в кредитах ECTS	3
Розміщення сторінки курсу	Google Classroom https://classroom.google.com/c/NzA5MDE2Mjk1NjY3 MOODLE https://divt.pp.ua/login/index.php
Мета вивчення освітнього компоненту	Головною метою вивчення освітнього компоненту є засвоєння нормативно-керівних документів, які були розроблені міжнародними та національними органами з безпеки мореплавства і охорони навколишнього середовища та їх практичне застосування у конкретних умовах під час виконання обов'язків судноводія судна.
Загальні компетентності	Загальні компетентності (ЗК). ЗК12. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК15. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗФК5. Здатність здійснювати нагляд та контроль за виконанням вимог національного та міжнародного законодавства в сфері мореплавства та заходів щодо забезпечення охорони людського життя на морі, охорони і захисту морського середовища. СК12. Знання та вміння здійснювати контроль за посадкою, остійністю та напруженнями корпусу, забезпечувати підтримку судна в морехідному стані.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ ЗА ТЕМАМИ

Змістовний модуль 1. Міжнародні організації, діяльність яких направлена на забезпечення стандартів безпечного мореплавства. Нормативне забезпечення безпеки судноплавства.

Тема 1. Морський транспорт і екологічна криза Світового океану. Міжнародні організації в сфері морського судноплавства.

Роль та основні завдання Міжнародної морської організації у розробці та здійсненні контролю за виконанням міжнародних конвенцій і стандартів з безпеки судноплавства і захисту природного середовища від забруднення при експлуатації суден. Міжнародні документи Міжнародної морської організації (конвенції- кодекси-резолуції-циркуляри). Безпека мореплавства і забруднення Світового океану та водного середовища України СЕУ і морським транспортом в цілому.

Тема № 2. Призначення і зміст Міжнародної конвенції про вантажну марку 1966 року (International Convention on Load Line (Load Line – LL), 1966).

Особливості застосування вимог Міжнародної конвенції про вантажну марку 1966 року на судні. Основні конструктивні елементи судна і належна назва їх частин. Міжнародне посвідчення про вантажну марку: видача, форма, строк чинності. Вантажні марки що наносяться на судно. Основні заходи передбачені Конвенцією щодо захисту екіпажу судна. Умови здійснення вирахування величини надводного борту судна. Обов'язки та сфера відповідальності палубних офіцерів щодо виконання вимог Міжнародної конвенції про вантажну марку 1966 року.

Тема № 3. Зміст та призначення Міжнародної конвенції з охорони людського життя на морі 1974 року (СОЛАС-74).

Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 року (СОЛАС-74): призначення і основні положення. Особливості остійності пасажирських і вантажних суден. Загальні дії членів екіпажу у випадках часткової втрати плавучості судна. Основні вимоги до водонепроникних дверей, ілюмінаторів, водонепроникних палуб, шахт і т.п. на пасажирських і вантажних суднах. Механічні установки: вимоги до експлуатаційних функцій. Електричні установки: вимоги до експлуатаційних функцій. Основні принципи Конвенції СОЛАС-74 щодо протипожежної безпеки на суднах. Міжнародний кодекс з систем пожежної безпеки (FSS Code): призначення, основні положення. Міжнародний кодекс з рятувних засобів (LSA Code): призначення, основні положення. МКУБ: зміст, головна мета, основні положення, повноваження та відповідальність капітана судна. Функціональні вимоги до системи управління безпекою (СУБ).

Тема № 4. Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків і несення вахти 1978 року (ПДНВ 78/95).

Призначення та зміст Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків і несення вахти 1978 року (ПДНВ 78/95). Манільські поправки до додатка до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року: призначення, основні положення. Обов'язкові мінімальні вимоги для дипломування капітанів і старших помічників капітана суден. Мінімальні знання, необхідні для одержання дипломів капітана або старшого помічника капітана. Обов'язкові мінімальні вимоги для дипломування старших і других механіків суден. Обов'язкові мінімальні вимоги щодо дипломування електромеханіків згідно з Манільськими поправками до додатку Конвенції ПДНВ 78/95. Вимоги Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків і несення вахти 1978 року (ПДНВ 78/95) у відношенні судових рятувних і протипожежних устроїв і безпеки мореплавства. Основні принципи несення ходової навігаційної вахти згідно Конвенції ПДНВ 78/95.

Тема № 5. Стандарти Міжнародної морської організації по запобіганню забруднення моря.

Міжнародна конвенція по запобіганню забруднення моря з суден 1973 року, зміненої протоколом 1978 року до неї (МАРПОЛ 73/78): призначення, зміст, додатки. Види огляду та перевірок на суднах згідно МАРПОЛ 73/78. Обмеження скидання нафти з суден згідно МАРПОЛ 73/78. Засоби запобігання забруднення

нафтою з суден при плаванні в особливих районах. Журнал нафтових операцій. Судновий план надзвичайних засобів по боротьбі з забрудненням нафтою. Правила запобігання забруднення шкідливими рідкими речовинами, що перевозяться наливом. Класифікація та перелік шкідливих рідких речовин. Журнал вантажних операцій для суден, що перевозять шкідливі рідкі речовини наливом. Правила запобігання забруднення шкідливими речовинами, що перевозяться морем в упаковці. Правила запобігання забруднення стічними водами з суден. Правила запобігання забруднення сміттям з суден. Правила запобігання забруднення атмосферного повітря з суден. Обов'язки і відповідальність суднових офіцерів по застосуванню вимог МАРПОЛ 73/78 на танкерах.

Змістовний модуль 2. Міжнародні та національні кодекси, суднові документи.

Тема № 6. Кодекс торговельного мореплавства України.

Завдання Кодексу торговельного мореплавства України. Міжнародні договори України з питань торговельного мореплавства. Державна реєстрація суден. Судновий патент, судновий білет. Суднові документи. Винятки щодо наявності суднових документів. Документи риболовних суден. Дійсність суднових документів. Поняття договору морського перевезення пасажирів. Сфера застосування договору морського перевезення пасажирів. Поняття договору морського страхування.

Тема № 7. Міжнародний кодекс з охорони суден та портових засобів (Кодекс ОСПЗ)

Характеристика Міжнародного кодексу з охорони суден та портових засобів. Визначення: портовий засіб, взаємодія судно/порт, взаємодія судно/судно, інцидент безпеки, призначений орган влади, визнана організація з охорони, план охорони судна, план охорони портової споруди, Декларація з охорони, офіцер охорони портового засобу, офіцер охорони компанії, офіцер охорони судна, рівень охорони (три рівня). Юридичні межі повноважень і обов'язків персоналу судна, який має обов'язки з охорони, та іншого судового персоналу. Конфіденційність інформації. Документація і звіти. Документи, які завжди повинні бути доступними. Міжнародний сертифікат про охорону судна, його законність і вимоги до перевірки. Вимоги до Журналу безперервної реєстрації історії судна та його зміст.

Тема № 8. Суднові документи і їх статус. Нагляд за технічним станом судна, переогляду

Суднове свідоцтво. Міжнародне міряльне свідоцтво. Міжнародне свідоцтво про вантажну марку. Кваліфікаційне свідоцтво. Документи, що видають Міжнародні організації. Документи, що видає судовласник. Мета та основні завдання технічного нагляду за судном. Види огляду (початкове, щорічне, чергове, позачергове).

Програмні результати навчання

PH10. Знання вимог Міжнародної морської організації стосовно остійності судна.
PH16. Знання міжнародних вимог до суднових рятувальних засобів.
PH22. Знання методів, заходів та обладнання з боротьби із забрудненнями морського середовища з суден, а також заходів

	<p>застереження, яких необхідно вживати для запобігання забрудненню морського середовища та виконання обов'язків згідно з відповідними вимогами Міжнародної конвенції із запобігання забрудненню з суден, з поправками.</p> <p>РН23. Знання міжнародних і вітчизняних нормативно - правових актів відносно безпеки людського життя на морі та охорони морського навколишнього середовища та забезпечення їх дотримання.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Політика оцінювання. Перевірка та поточне оцінювання знань проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам освіти критеріям, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувачів. Здобувач може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні. У випадку не виконання усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до заліку. Здобувачам освіти, які брали участь в позанавчальній науковій діяльності або виконували узгоджені індивідуальні форми роботи, присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи та значимості досягнених результатів.</p> <p>Академічна доброчесність. Порушення «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ДУІТ» є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Положення доступне за посиланням: https://files.duit.edu.ua/uploads/Сайт/11_ПУБЛІЧНА_ІНФОРМАЦІЯ/ПОЛОЖЕННЯ_ДУІТ/31_Положення-про-систему--забезпечення-АД-в-ДУІТ.pdf</p> <p>Кожен здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися правил академічної доброчесності. Забороненим вважається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при виконанні пошуково-дослідницьких завдань). - списування та плагіат. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності, незалежно від масштабів плагіату чи обману, вважається підставою для скасування набутих балів. <p>Зокрема, дотримання академічної доброчесності передбачає, що вся робота на екзаменах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи здобувачі можуть консультуватися з викладачами та з іншими здобувачами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко</p>

визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими здобувачами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Пошуково-дослідницькі роботи здобувач виконує самостійно, а також самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на унікальність, антиплагіат (Plug.com.ua). Всі види дослідних завдань здобувач виконує самостійно, з обов'язковим посиланням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на антиплагіат. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує здобувачеві повторно виконати необхідний вид роботи.

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою.

Відвідування занять і усунення пропущених занять. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі зобов'язані дотримуватися дедлайнів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Якщо здобувач не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки (незадовільні), не виконав модульні контрольні роботи, самостійну роботу, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, індивідуальні заняття нараховуються бали середнього, достатнього та високого рівня.

Система вимог:

- необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою;
- виконувати всі види завдань, передбачених обсягом і змістом навчального курсу;
- не спізнюватися на заняття (аудиторні та під час онлайн навчання);
- не розмовляти на заняттях, не жувати гумку, не користуватись телефоном та іншими гаджетами;
- на заняття приходити у формі;
- не пропускати заняття без поважних причин;
- обов'язковим є відпрацювання всіх пропущених занять (незалежно від причини пропуску) у відведений викладачем час (згідно графіку проведення консультацій);
- в разі невиконання своєчасно завдань підсумкова оцінка знижується;
- активно брати участь в навчальному процесі;
- бути терпимим, відкритим, відвертим, доброзичливим до однокурсників та викладача;
- конструктивно підтримувати зворотний зв'язок на заняттях;

<p>Форми поточного та підсумкового контролю</p>	<p>- дотримуватись академічної відповідальності.</p> <p>Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів вищої освіти включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання. Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних робіт, що передбачені робочим навчальним планом згідно з темами робочої навчальної програми (у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в Державному університеті інфраструктури та технологій). Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками:</p> <p>I – контроль систематичності та активності роботи на заняттях;</p> <p>II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.</p> <p>Поточний контроль здійснюється у формі: усного опитування. Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини освітнього компоненту – змістового модуля.</p> <p>Підсумковий/семестровий контроль проводиться у формі заліку у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Завданням заліку є перевірка розуміння здобувачами програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми освітнього компоненту тощо.</p> <p><i>Примітка. В режимі онлайн навчання контроль здійснюється за допомогою інтерактивного тестування, на відеоконференціях, через виконання завдань наданих у системах Moodle та Google Classroom.</i></p>
--	---

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру за усну відповідь на практичних заняттях та балів, набраних на підсумковому контролі (залік).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.

82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками.
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі, 1974, з поправками 2008-2009, 2010-2011/ International Convention for the Safety of Life at Sea (SOLAS), as amended SOLAS : Міжнародна морська організація; Конвенція, Міжнародний документ від 01.11.1974. 409 с. URL:
http://library.arcticportal.org/1696/1/SOLAS_consolidated_edition2004.pdf

(дата звернення: 29.08.2024)

2. Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден 1973 року : Міжнародна морська організація; Конвенція, Міжнародний документ від 02.11.1973, 1973 (MARPOL 1973). 440 с. URL : <http://library.arcticportal.org/1699/1/marpol.pdf> (дата звернення: 29.08.2024)
3. International Safety management code (ISM code) and guidelines on implementation of the ism code (2010 edition). International maritime organization. London, 2010. 81 p. URL: <https://maritimesafetyinnovationlab.org/wp-content/uploads/2014/02/ism-code.pdf> (дата звернення: 29.08.2024)

Допоміжна література

1. Правила класифікації та побудови морських суден. Кн. 2. К. : Регістр судноплавства України, 2020. 792 с. URL: https://www.shipregister.ua/wp-content/uploads/2022/09/PCBSSt2_2020.pdf (дата звернення: 29.08.2024).
2. Кузнецов С.О., Аверочкіна Т.В. Морське право. Одеса : Фенікс, 2011. 382 с. URL : http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/7438/Averochkina_30.pdf (дата звернення: 29.08.2024)
3. Цірат Г. А. Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб. Київ : Алерта, 2019. 410 с. URL: https://jvs.law/wp-content/uploads/2021/04/G.TSirat_Arbitrazh_2019-2.pdf (дата звернення: 29.08.2024)

Інформаційні ресурси

1. Афіньська конвенція про перевезення морем пасажирів та їх багажу 1974 року : Міжнародна морська організація; Конвенція, Міжнародний документ від 13.12.1974. *Офіційна база законодавства України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_094 (дата звернення: 29.08.2024)
2. Конвенція про Міжнародну морську організацію 1948 року в редакції 1982 року : Міжнародна морська організація; Конвенція, Склад колегіального органу, Міжнародний документ від 01.01.1982. *Офіційна база законодавства України* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_219 (дата звернення: 29.08.2024)
3. Конвенція про полегшення міжнародного морського судноплавства 1965 р. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/MU65K04U?an=381&ed=1965_04_09 (дата звернення: 29.08.2024)
4. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства 1988 року : ООН; Конвенція, Міжнародний документ від 10.03.1988. *Офіційна база законодавства України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_220 (дата звернення: 29.08.2024)
5. Конвенція про міжнародні правила запобігання зіткненню суден на морі 1972 року : Міжнародна морська організація; Конвенція, Міжнародний документ від 20.10.1972. *Офіційна база законодавства України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_137 (дата звернення: 29.08.2024)

6. Конвенція ООН з морського перевезення вантажів 1978 (Гамбурзькі Правила). URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Гамбурзькі_правила (дата звернення: 29.08.2024).
7. Міжнародна конвенція про безпечні контейнери 1972 року : Міжнародна морська організація; Конвенція, від 02.12.1972. *Офіційна база законодавства України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_013 (дата звернення: 29.08.2024)
8. Міжнародна конвенція щодо втручання у відкритому морі у випадках аварій, які призводять до забруднення нафтою : Міжнародна морська організація; Конвенція, Міжнародний документ від 29.11.1969. *Офіційна база законодавства України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_049 (дата звернення: 29.08.2024)
9. Міжнародна конвенція про цивільну відповідальність за шкоду від забруднення нафтою 1992 року. Міжнародна морська організація; Конвенція, Міжнародний документ, Свідоцтво від 27.11.1992. *Офіційна база законодавства України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_839#Text (дата звернення: 29.08.2024)
10. Міжнародна конвенція по обмірюванню суден 1969 року: Міжнародна морська організація; Конвенція, від 23.06.1969. *Офіційна база законодавства України* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_145 (дата звернення: 29.08.2024)
11. Міжнародна конвенція про пошук і рятування на морі 1979 року. *Офіційна база законодавства України.* URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_138 (дата звернення: 29.08.2024)
12. Міжнародна конвенція про рятування 1989 року. *Офіційна база законодавства України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_138 (дата звернення: 29.08.2024)
13. Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти (1978 року з поправками) : Міжнародна морська організація; Конвенція, Міжнародний документ від 07.07.1978. *Офіційна база законодавства України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_053#Text (дата звернення: 29.08.2024)
14. Манільські поправки до додатка до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ) 1978 року. *Офіційна база законодавства України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896_052#Text (дата звернення: 29.08.2024)
15. Міжнародна конвенція про вантажну марку 1966 року. *Офіційна база законодавства України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896_007#Text (дата звернення: 29.08.2024)
16. Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден 1973 року. *Офіційна база законодавства України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896_009 (дата звернення: 29.08.2024)

17. Міжнародна конвенція щодо втручання у відкритому морі у випадках аварій, які призводять до забруднення нафтою. *Офіційна база законодавства України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_049#Text (дата звернення: 29.08.2024)
18. Зміни до Положення про систему управління безпекою судноплавства на морському і річковому транспорті : Наказ Міністерства інфраструктури України від 26 березня 2014, № 151. *Офіційна база законодавства України.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0406-14#Text> (дата звернення: 29.08.2024)
19. Процедура з сертифікації систем управління безпекою (Guidelines for Certification of Safety Management Systems) № 2-04-9. Регістр судноплавства України. Київ, 2016. URL: <https://shipregister.ua/wp-content/uploads/2022/05/2-04-9.pdf> (дата звернення: 29.08.2024)
20. International Maritime Organization. URL: <http://www.imo.org> (дата звернення: 29.08.2024)
21. Resolution MEPC.219(63) Adopted on 2 March 2012 guidelines for the implementation of MARPOL Annex V. URL: [https://wwwcdn.imo.org/localresources/en/KnowledgeCentre/IndexofIMOResolutions/MEPCDocuments/MEPC.219\(63\).pdf](https://wwwcdn.imo.org/localresources/en/KnowledgeCentre/IndexofIMOResolutions/MEPCDocuments/MEPC.219(63).pdf) (дата звернення: 29.08.2024)
22. Resolution MEPC.220(63) Adopted on 2 March 2012 guidelines for the development of Garbage Management Plans. URL: [https://wwwcdn.imo.org/localresources/en/KnowledgeCentre/IndexofIMOResolutions/MEPCDocuments/MEPC.220\(63\).pdf](https://wwwcdn.imo.org/localresources/en/KnowledgeCentre/IndexofIMOResolutions/MEPCDocuments/MEPC.220(63).pdf) (дата звернення: 29.08.2024)